

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ПРОФЕСІЙНА АДАПТАЦІЯ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Підготовки бакалавра
спеціальності 012 Дошкільна освіта
освітньо-професійної програми Дошкільна освіта

Силабус освітнього компонента «Професійна адаптація вихователя закладу дошкільної освіти» підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта, за освітньо-професійною програмою Дошкільна освіта.

Розробник:

Смолюк Світлана Володимирівна, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Семенова Н. І.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

протокол № 1 від 30.08.2022 р.

Завідувач кафедри:

(Семенов О.С.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка, 012 Дошкільна освіта, Дошкільна освіта, перший (бакалаврський)	Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання 4
		Семестр – 7
ІНДЗ: нема		Лекції – 10 год.
		Практичні (семінарські) – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 10 год.
	Форма контролю: <u>залік</u>	
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача

Смолюк Світлана Володимирівна

Науковий ступінь – кандидат педагогічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Контактна інформація: +38050 7780755, Smoliuk.Svitlana@vnu.edu.ua

Комунікація зі студентами: корпоративною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Силабус освітнього компонента «Професійна адаптація вихователя закладу дошкільної освіти» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою загальної педагогіки та дошкільної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта денної форми навчання. Силабус укладено з вимогами Європейської кредитно трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Освітній компонент розкриває: суть «адаптації», як багатоаспектного процесу; розуміння і види професійної готовності молодого фахівця; основні форми і методи роботи з молодим вихователем у ЗДО; сутність синдрому «професійного вигорання» та його взаємозв'язок з професійним стресом; причини виникнення та шляхи розв'язання конфліктних відносин у педагогічному колективі закладу дошкільної освіти.

2. Пререквізити. Постреквізити.

Попередніми курсами на яких базується освітній компонент «Професійна адаптація вихователя закладу дошкільної освіти» є: педагогічна майстерність вихователя дітей раннього і дошкільного віку.

3. Мета і завдання освітнього компоненту.

Мета і завдання освітнього компонента є засвоєння здобувачами знань та практичних умінь ефективно взаємодіяти, як з вихованцями так і з їхніми батьками, колегами по роботі, адміністрацією; постійне підвищення професійного рівня, самовдосконалення, залучення до інноваційних технологій, самоосвіти, вміння приймати правильні та ефективні рішення в різних ситуаціях.

Освітній компонент спрямований на стимулювання творчої активності здобувачів; на формування умінь приймати оптимальне рішення шляхів розв'язання виробничих завдань, свідомо підготовка себе до нестандартних, екстремальних, особливих умов діяльності; на сприяння розвитку проблемно-пошукового мислення здобувачів; на формування у них професійно-педагогічних компетентностей, які сприятимуть подальшій педагогічній роботі.

4. Результати навчання (компетентності).

Відповідно до освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта» у ході вивчення освітнього компонента «Професійна адаптація вихователя закладу дошкільної освіти» у здобувачів вищої освіти необхідно сформулювати загальні і фахові (спеціальні) компетентності, а саме:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності спеціальності (КС):

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання (РН):

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): системне, аналітичне та критичне мислення; дитиноцетризм у роботі

вихователя; комунікативні навички; навички командної роботи; лідерство; креативність; адаптивність та крос-функціональність; емоційний інтелект.

5. Структура освітнього компонента.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю */Бали
Змістовий модуль 1. Процес адаптації вихователів до роботи в закладі дошкільної освіти як компонент їхнього професійного становлення.						
Тема 1. Адаптація як багатоаспектний процес.	13		2	10	1	УЮ; ДС; ІРС/10
Тема 2. Професійна адаптація особистості.	15	2	2	10	1	УЮ; ДС; ІРС/10
Тема 3. Професійна готовність молодого фахівця.	14	1	2	10	1	УЮ; ДС; ІРС/10
Тема 4. Стрес і особистість фахівця.	14	1	2	10	1	УЮ; ДС; ІРС/10
Тема 5. Міжособистісні конфліктні відносини у педагогічному колективі.	14	1	2	10	1	УЮ; ДС; ІРС/10
Разом за модулем 1	70	5	10	50	5	50
Змістовий модуль 2. Форми методичної роботи з молодими спеціалістами, що прискорюють процес адаптації до професійної діяльності						
Тема 6. Колективно-групові форми роботи з молодими фахівцями у ЗДО.	16	1	2	12	1	УЮ; ДС; ІРС/10
Тема 7. Індивідуальні форми роботи з молодими фахівцями у ЗДО.	16	1	2	12	1	УЮ; ДС; ІРС/10
Тема 8. Наставництво як процес формування особистості молодого вихователя.	16	1	2	12	1	УЮ; ДС; ІРС/10
Тема 9. Самоосвіта як одна з ефективних форм, що сприяє професійній адаптації вихователів.	16	1	2	12	1	УЮ; ДС; ІРС/10
Тема 10. Детермінанти професійного вигорання вихователів ЗДО.	16	1	2	12	1	УЮ; ДС; ІРС/10
Разом за модулем 2	80	5	10	60	5	50
Всього годин / балів	150	10	20	110	10	

Примітки:

*Office 365 – платформа для здобувачів освіти для забезпечення управління і супроводу освітнього компонента. Використовується для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора. Розроблений електронний курс в Office 365 застосовується для організації самостійної роботи, проведення поточного та підсумкового контролю зі здобувачами освіти.

*Методи навчання:

словесні: РП – розповідь, ПС – пояснення, Б – бесіда, І – інструктаж, РП/К – робота з підручником/книгою, РІД – робота з інтернет-джерелами, РНМД – робота з навчально-методичними й науково-інформаційними джерелами;

наочні: ІЛ – ілюстрування, ДМ – демонстрування, СП – спостереження;

практичні: РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ВПР – вправи, ДР – дослідні роботи, ЗД – завдання, ЗВ – звіти, ПР – проєкт.

**Методи та форми контролю:* УІО/ПІО – усне/письмове індивідуальне опитування, УФО/ПФО – усне/письмове фронтальне опитування, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тестування, МКР – модульна контрольна робота, МППВПР/ЗД – метод практичної перевірки вправ/завдань, МСК – метод самоконтролю, МСО – метод самооцінки. РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІРС – індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, Р – реферат тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів освіти включає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, вивчення окремих тем, питань, що не були розглянуті в курсі лекцій, підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, конспектування наукової і навчальної літератури, підготовку доповідей та рефератів, круглих столів, презентацій. Ефективність самостійної роботи здобувача освіти викладач виявляє на практичних заняттях, під час тематичного опитування та відображає в загальній оцінці за тему і змістовий модуль. Кожна з визначених тем містить питання для додаткового, самостійного опрацювання. Питання самостійної роботи оголошуються викладачем під час проведення практичних занять. Загалом, основне коло самостійної роботи здобувача освіти буде стосуватись наступних питань та завдань.

Таблиця 3

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Тема 1. Професійна адаптація особистості. <i>Розробити план роботи школи молодого вихователя «Сходишки майстерності».</i>	10
2.	Тема 2. Професійна адаптація особистості. <i>Розробити анкету для визначення професійних та особистісних якостей вихователя.</i>	10
3.	Тема 3. Професійна готовність молодого фахівця. <i>Розробити анкету оцінювання професійної підготовки педагога ЗДО.</i>	10
4.	Тема 4. Стрес і особистість фахівця. <i>Розробити анкету для вивчення задоволеності молодих вихователів своєю професією і роботою.</i>	10
5.	Тема 5. Міжособистісні конфліктні відносини у педагогічному колективі. <i>Розробити «Поради молодому вихователю», для ефективної адаптації до професійної діяльності.</i>	10
6.	Тема 6. Колективно-групові форми роботи з молодими фахівцями у ЗДО. <i>Написати реферат на одну із тем: «Сучасний стан професійного розвитку молодих педагогів у ЗДО», «Позитивний професійний імідж вихователя ДНЗ як педагогічна проблема».</i>	12
7.	Тема 7. Індивідуальні форми роботи з молодими фахівцями у ЗДО. <i>Написати незалежну характеристику на свого одногрупника як на вихователя, не вказуючи при цьому його імені, але наголошуючи на його професійних якостях, перевагах, досягненнях, а також недоліках.</i>	12
8.	Тема 8. Наставництво як процес формування особистості молодого вихователя. <i>Розробити «Заповіді сучасного вихователя ЗДО».</i>	12
9.	Тема 9. Самоосвіта як одна з ефективних форм, що сприяє професійній адаптації	12

	вихователів. <i>Розробити рекомендації для вихователів щодо попередження і подолання конфліктних ситуацій у його професійній діяльності.</i>	
10.	Тема 10. Детермінанти професійного вигорання вихователів ЗДО. <i>Написати (описати) свій особистісно-професійний автопортрет, який би відображував позитивні риси, які можуть допомогти, а також недоліки, що можуть стати перешкодою, у професійній адаптації у майбутній професійній діяльності.</i>	12
	Всього	110

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Професійна адаптація вихователя закладу дошкільної освіти» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно з «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лемі Українки» від 28.06.2022 р.

https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf за 100-бальною шкалою. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК. Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи тощо.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних робіт, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми та включає в себе виконання завдань визначених у *таблиці 3*, що стосується тем лекційних та практичних занять. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента становить 100 балів (*таблиця 2*).

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання будуть анульовані. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Таблиця 4

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
9-10	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу,

	вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
6-9	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
4-6	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2-4	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1-2	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Політика щодо дедалайнів та перескладання. Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання.

Пропущення лекційних та практичних занять дозволяється лише за наявності поважної причини (наприклад, хвороба (довідка від сімейного лікаря), навчання за програмою подвійного диплома, працевлаштування за фахом (довідка з місця роботи)), навчання може відбуватися за індивідуальним графіком за погодженням із деканом факультету з використанням можливостей електронних курсів на платформі Office 365 (Microsoft Teams) за погодженням із викладачем. Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Вимоги до академічної доброчесності визначаються «Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки», що розміщується на сайті університету за посиланням: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на

платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах, а також сертифікати, отримані за участь у конференціях, семінарах, тренінгах, підвищеннях кваліфікації, наукові публікації (тези, статті), тематика яких відповідає змісту освітнього компонента (окремій темі чи змістовому модулю) і дозволяє набрати здобувачу освіти певну кількість балів (10 балів за 1 публікацію; за сертифікат зі вказаною кількістю годин зараховуються бали за відповідну кількість аудиторних годин). Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання. Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті відбувається відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29 червня 2022 р.: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

V. Підсумковий контроль

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання. Він проводиться у формі семестрового заліку та полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з освітнього компонента на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, лабораторних занять, самостійної роботи. Модульні контрольні роботи не плануються і не проводяться.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (від 0 до 100 балів).

Перелік питань до заліку

1. Сутність і зміст процесу адаптації.
2. Види адаптації особистості.
3. Індивідуально-психологічні особливості адаптаційного процесу.
4. Психологічна адаптація фахівця.
5. Фактори психологічної адаптації особистості.
6. Проблема психологічної готовності майбутнього вихователя до педагогічної діяльності.
7. Деадаптація особистості.
8. Психологічна структура та чинники деадаптації молодих педагогів до педагогічного колективу.
9. Переадаптація і реадаптація особистості.
10. Професійна адаптація особистості.
11. Фактори професійної адаптації особистості.
12. Провідні принципи ефективних сучасних технологій адаптації молодого фахівця.
13. Види та функції професійної адаптації особистості.
14. Сучасний стан професійного розвитку молодих вихователів у ЗДО.
15. Деадаптивні комплекси особистості.
16. Види стресу.
17. Стрес у трудовій діяльності.

18. Захист від стресу.
19. Правила психологічних захистів особистості.
20. Розуміння і види професійної готовності фахівця.
21. Структура професійної готовності фахівця.
22. Психологія успішної діяльності фахівця.
23. Взаємозв'язок між процесами соціально-професійної адаптації та особистісним і професійним розвитком педагогів.
24. Педагогічні умови адаптації вихователя-початківця до професійно-педагогічної діяльності.
25. Конфлікт як соціально-психологічного феномена.
26. Динаміка і класифікація конфліктів.
27. Причини виникнення конфліктних відносин.
28. Шляхи розв'язання конфліктних ситуацій: попередження конфлікту; управління конфліктом; прийняття оптимальних рішень у конфліктних ситуаціях; розв'язання конфлікту.
29. Стили поведінки опонентів у конфліктній ситуації: конкуренція, співробітництво, уникання, пристосування, компроміс.
30. Шляхи формування сприятливого соціально-психологічного мікроклімату в колективі дошкільного навчального закладу.
31. Система роботи з молодими спеціалістами у дошкільному закладі з формування професійної компетентності.
32. Колективно-групові форми роботи з молодими фахівцями у ЗДО.
33. Індивідуальні форми роботи з молодими фахівцями у ЗДО.
34. Інтерактивні форми роботи з молодими педагогами.
35. Консультування як одна з форм забезпечення підтримки діяльності молодих педагогів.
36. Основні методи роботи наставника з молодим спеціалістом.
37. Основні напрями роботи вчителя-наставника.
38. Основні завдання вчителя-наставника.
39. Права та обов'язки вчителя-наставника.
40. Права та обов'язки молодого спеціаліста.
41. Оцінка діяльності молодого вихователя керівником ЗДО.
42. Підвищення педагогічної майстерності молодого вихователя.
43. Самоосвіта як одна з форм підвищення кваліфікації педагогів.
44. Вимоги до організації самоосвіти педагогів у дошкільному закладі.
45. Вимоги до плану самоосвіти молодих вихователів.
46. Поняття «Професійне вигорання».
47. Симптоми професійного вигорання.
48. Сфери особистості, які страждають через професійне вигорання.
49. Фактори, що сприяють створенню позитивного психологічного клімату в педагогічному колективі.
50. Профілактика та подолання синдрому «професійне вигорання».

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Таблиця 5

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82–89	
75-81	
67 -74	
60-66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Бахіча Е. Е. Проблема підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до професійної діяльності в науково-педагогічних дослідженнях. *Наука і освіта*. 2013. № 1/2 : Психологія і педагогіка. С. 122-126.
2. Берека В. Є. Пісоцька Л. С. Професійна підготовка працівників дошкільної освіти: організаційно-педагогічний аспект : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. М-во освіти і науки України, Хмельниц. нац. ун-т, Хмельниц. гуманіт.пед. акад. Хмельницький : Цюпак А. А., 2014. 191 с.
3. Беленька Г. В. Формування професійної компетентності сучасного вихователя дошкільного навчального закладу : монографія. Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. Пед. ін-т. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 319 с.
4. Богініч О. Л. Педагогічні технології як фактор удосконалення підготовки фахівців дошкільної освіти. *Наук. вісн. Миколаїв. держ. ун-ту : передшкільна освіта: проблеми та перспективи*. Миколаїв. держ. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Ін-т пед. освіти. Миколаїв : МДУ, 2008. *Спецвип. : Педагогічні науки : зб. наук. пр. у 2 т., Т. 2 : Проблеми передшкільної освіти в сучасних умовах*. С. 29-40.
5. Волошина Л. Становлення професіоналізму майбутніх педагогів дошкільного образования. *Дошкольное воспитание*. 2011. № 6. С. 93-95.
6. Врочинська Л. Підготовка студентів до роботи з батьками як складова професійної компетентності майбутнього вихователя дошкільного закладу. *Педагогіка і психологія проф. освіти*. 2011. № 4. С. 104-112.
7. Галяпа М. Портфоліо як засіб самовдосконалення педагога. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2011. № 1. С. 22-27.
8. Гаращук О. Школа професійної майстерності як одна з форм підвищення кваліфікації працівників. *Практ. упр. дошк. закл.* 2014. № 10. С. 6-11.
9. Гончар Н. Особливості професійної підготовки вихователів дошкільних навчальних закладів у сучасних умовах. *Імідж сучас. педагога*. 2011. № 2. С. 43-45.
10. Гусак Тетяна. Тренінг як засіб психологічної допомоги вихователям. *Вихователь-методист дошкільного закл.* 2012. № 6. С. 64-79.
11. Іванова О. Підвищення інформаційно-комп'ютерної компетентності педагогів. *Вихователь-методист дошкільного закл.* 2010. № 2. С. 22-30.
12. Ізвєкова, Н. Моніторинг професійної компетентності педагогів. *Школа*. 2013. № 2. С. 67-95.
13. Капкович С., Кепканова О. Робота з педагогічним персоналом із профілактики конфліктів. *Дит. садок. Управління*. 2013. № 3. С. 13-20.
14. Каплуновська О. Розвиток інноваційного потенціалу педагога сучасного ДНЗ засобами педагогічного проектування. *Дошкільна освіта*. 2013. № 4. С. 7-16.
15. Каплуновська О. Формування інноваційного потенціалу вихователя сучасного ДНЗ засобами педагогічного проектування. *Дошкільна освіта*. 2012. № 2. С. 42-57.
16. Карабаєва І. Майстер-клас – інтерактивна форма підвищення кваліфікації педагогів. *Вихователь-методист дошкільного закл.* 2011. № 9. С. 26-39.
17. Кіндрат, І. Інтерактивні методи в системі підвищення фахової майстерності педагогів. *Вихователь-методист дошкільного закл.* 2012. № 6. С. 18-27.
18. Кононко, О. Інтерактивні методи як засіб оптимізації роботи з педагогічним колективом. *Вихователь-методист дошкільного закл.* 2012. № 6. С. 4-11.
19. Коченгіна М. Використання інноваційних педагогічних технологій у процесі підвищення кваліфікації вихователів дошкільних навчальних закладів. *Імідж сучас. педагога*. 2012. № 10. С. 24-27.
20. Крайнова Л. В., Павлов Л. В. Педагогічне проектування як засіб формування презентаційної діяльності майбутніх педагогів. *Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія : [зб. ст.] / РВНЗ «Крим. гуманіт. ун-т»*. Ялта : РВВ КГУ, 2007. Вип. 14, ч. 2. С. 273-277.

21. Крижановська З. Ю. Психологічні аспекти професійної самореалізації фахівців дошкільної освіти. *Практ. психологія та соц. робота*. 2008. № 5. С. 77-79.
22. Крикун А. Професійна адаптація вихователів дошкільної освіти до роботи з дітьми в інклюзивних групах. *Імідж сучас. педагога*. 2011. № 8/9. С. 93-95.
23. Крутій К., Ганжа Н. Майстер-клас як локальна технологія підготовки педагога ДНЗ до творчої професійної діяльності. *Дошкільна освіта*. 2013. № 1. С. 29-39.
24. Лайко, Т. В. Підготовка майбутніх вихователів до створення привабливого зовнішнього вигляду як складової педагогічного іміджу. *Наука і освіта*. 2011. № 6 (Педагогіка). С. 142-145.
25. Мельникова, В. Ділова гра: робота з педагогічним колективом. *Дит. садок. Управління*. 2014. Серп. (№ 8). С. 25-27.
26. Мельничук І., Тітова Т. Толерантність педагога в дошкільному закладі. *Наука і освіта*. 2010. № 1. С. 51-54.
27. Організація проектної діяльності в дошкільному закладі [тест для самодіагностики та професійного вдосконалення вихователів] // *Вихователь-методист дошкільного закл.* 2013. № 10. С. 27.
28. Панасюк, Т. Методична розробка як показник високої професійної майстерності. *Вихователь-методист дошкільного закл.* 2013. № 11. С. 4-12.
29. Поніманська, Т. І. Проблеми підготовки педагогічних кадрів до гуманістичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах. *Наука і освіта*. 2011. № 4 (Педагогіка). С. 320-323.
30. Трубник І. Самостійна робота майбутніх вихователів у процесі еколого-педагогічної підготовки. *Дошкільна освіта*. 2010. № 1. С. 70-75.
31. Цветкова О. О. Ділова гра для вихователів «Тест на толерантність». *Дошкільний навч. закл.* 2010. № 5. С. 12-16.
32. Шовкопляс О. М. Проблеми професійної підготовки майбутніх вихователів з питань реабілітації фізичного розвитку і здоров'я дітей дошкільного віку. *Вісн. Глухів. держ. пед. ун-ту. Серія: Педагогічні науки*. Глухів. держ. пед. ун-т. Глухів : ГДПУ, 2007. Вип. 9. С. 36-41.
33. Ярославцева М. І. Зростання професійної самореалізації майбутнього вихователя в умовах науково-дослідної роботи. *Гуманітар. вісн. держ. вищ. навч. закл. «Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди»*. Переяслав-Хмельницький, 2008. Вип. 14 : Педагогіка. Психологія. Філологія. Філософія. С. 274-276.

Інтернет-ресурси:

34. Базовий компонент дошкільної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України № 33 від 12.01.2021 р. / Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
35. Бібліотека ВНУ імені Лесі Українки URL: <https://library.vnu.edu.ua/>
36. Міністерство освіти і науки України URL: <https://mon.gov.ua/ua>
37. Національна бібліотека ім. В. Вернадського URL: www.nbuv.gov.ua